

20.12.2023

Innspill til handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter

Røde Kors takker for muligheten til å komme med innspill til handlingsplan for deltakelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter. Vi svarer i det følgende på spørsmålene fra departementet. Vi gir også innspill til oppfølging av Fritidserklæringen, som er en viktig del av inkluderingsarbeidet.

Hva er det viktigste din organisasjon/institusjon kan gjøre for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

Røde Kors tilbyr sosiale felleskap for barn og unge gjennom en rekke ulike aktiviteter og sosiale møteplasser tilpasset barnas interesser og nærmiljø, uavhengig av familiens økonomi. Vi opplever en stor økning i etterspørsel av aktiviteter, og oppretter som en konsekvens av dette flere tilbud og utvider åpningstider for å nå flere. Røde Kors sine tilbud er åpne for alle, men når vi rekrutterer barn til aktiviteter forsøker vi særlig å nå ut til barn som ikke har andre fritidsaktiviteter.

I tillegg jobber vi aktivt for at barna vi møter i aktivitet også skal få mulighet til å delta i fritidsaktiviteter utenfor Røde Kors. Deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter er betinget av sosioøkonomisk status¹. Røde Kors har siden 2018 drevet Coop-dugnaden, som er et fond som dekker kostnader knyttet til deltagelse og utstyr i fritidsaktiviteter. 7500 barn har fått støtte siden starten av dugnaden, og vi ser en økning i interesse. Bare i 2023 har vi fått over 3000 søknader om støtte. Røde Kors mottar søknader fra hjelpeinstanser og offentlige etater på vegne av barna. Barna velger selv hva slags fritidsaktivitet de ønsker støtte til.

Vår erfaring fra dette arbeidet er at det er et stort behov for støtte til deltagelse i fritidsaktiviteter. Både kommuner og NAV tar kontakt med oss fordi de selv ikke har nok midler til å dekke deltakelse for de barna som har behov for det. Videre ser vi at klubber og lag, som ofte har egne midler satt av til dette, ikke har nok midler til å dekke det store behovet for støtte.

Det viktigste Røde Kors kan gjøre for å inkludere enda flere barn og ungdom i våre aktiviteter er å

- Fortsette å tilby et bredt spekter av inkluderende aktiviteter
- Utvide tilbudet i tråd med lokale behov
- Tilpasse tilbudet til det barn og unge selv uttrykker at de trenger
- Styrke samarbeidet med kommunalt hjelpeapparat og andre aktører, for å sikre at vi kjenner til hverandres tilbud
- Jobbe aktivt for samarbeid og deling av gode eksempler internt og eksternt for å inspirere til gode løsninger for flere
- Dele kunnskap om hvordan barn og unge har det og hvilke behov de har. Frivillige i Røde Kors har totalt rundt 200.000 besøk/samtaler av/med barn og unge årlig gjennom våre fysiske og digitale møteplasser og aktiviteter.

¹ [Når barn må være voksne \(rodekors.no\)](https://www.rodekors.no)

Hva trenger din organisasjon/institusjon for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

For å sikre inkludering av enda flere barn og ungdommer i våre aktiviteter trenger Røde Kors

- Gode rammevilkår er viktig for å kunne rekruttere flere frivillige, som er en forutsetning for et godt og forutsigbart tilbud for målgruppen. Det må sikres økonomiske støtteordninger som både dekker oppstart og langvarig drift av fritidstilbud og sosiale møteplasser.
- Bedre oversikt over tilbudet i lokalsamfunnet der vi har aktiviteter, gjerne tilgjengelig på flere språk.
- Bedre koordinering og samhandling med andre aktører og med kommunen, for eksempel gjennom et lokalt kontaktpunkt i kommunen.
- Tydelig ansvarsfordeling mellom det offentlige og frivilligheten:
 - Det er først og fremst myndighetenes ansvar å sikre at barn og unge inkluderes i samfunnsliv og fritid. Det må være enkelt for et barn/en familie å benytte seg av retten til deltakelse. De må vite hvem de skal henvende seg til og hvem som tar regningen.
 - Frivilligheten er et viktig supplement til det offentlige tilbudet.

Hvem trenger dere å samarbeide med for å inkludere enda flere barn og ungdom innen kultur-, idrett- og eller friluftslivsaktiviteter? Og hva skal til for at dere finner sammen?

- a) For å sikre inkludering av enda flere barn og ungdom innen kultur-, idrett- og eller friluftslivsaktiviteter må følgende samarbeid være på plass:
- Samarbeid mellom kommuner og tilbydere av kultur-, idrett- og friluftslivsaktiviteter i lokalsamfunnene. Det er hensiktsmessig med et kommunalt, lokalt kontaktpunkt (koordinator) og en oversikt over hva som finnes lokalt.
 - Kommunalt hjelpeapparat må kartlegge behov, og kjenne til og kunne videreformidle relevante tilbud til de som trenger det.
 - Samarbeid med målgruppen på nasjonalt og lokalt nivå. Ved å snakke med barn og unge kan vi bedre forstå hva de trenger og ønsker for å bli inkludert.
 - Samarbeid mellom idretten og frivillige organisasjoner. Røde Kors ser at manglende deltakelse handler om mer enn økonomi. Mange familier kan trenge tettere oppfølging for å kunne delta, f.eks. knyttet til transport, kommunikasjon, utstyr og håndtering av overlappende utfordringer. Her kan muligens frivilligheten bidra gjennom for eksempel utlån av utstyr, bidrag til transport, å være en mentor og en døråpner for dem som står lengst unna deltakelse.
 - Nasjonale myndigheter må tilrettelegge for at kommuner kan tilby alle barn mulighet til deltakelse og inkludering i samfunnsliv og fritidsaktiviteter. Det kan blant annet gjøres ved å sikre finansiering av fritidsaktiviteter og å oppfordre til implementering av Fritidserklæringen lokalt. Barn lever sine liv i kommunene og er prisgitt de tilbud og ordninger som finnes lokalt.
- b) Hva som skal til for at vi finner sammen:
- Alle parter må ville det: Fritidserklæringen bør forankres i lokalt planverk
 - Et kommunalt kontaktpunkt og en oversikt over lokale tilbud
 - Lokale og nasjonale arenaer for erfaringsdeling. Dette vil gi hver enkelt aktør kunnskap om hverandres tilbud og gjøre det lettere for organisasjoner og kommuner å koble seg på hverandre.

Norges Røde Kors

Post: Postboks 1 Grønland, 0133 Oslo
Besøk: Hausmanns gate 7, 0186 Oslo
Sentralbord: + 47 22 05 40 00

www.rodekors.no
post@redcross.no

Fakturering: EHF-format, 30 dager forfall og ansattreferanse
Organisasjonsnummer: 864 139 442
Bank: 8200 01 76318

Oppfølging av Fritidserklæringen

Vi vil løfte frem erklæringsgruppa for Fritidserklæringen² sine felles prioriteringer i arbeidet med Fritidserklæringen. Arbeidet må ha en helhetlig tilnærming og inkludere både barns mulighet til å delta i fritidsaktivitet organisert av frivillige organisasjoner, fritidsklubber og egenorganiserte aktiviteter. Statlige tiltak og virkemidler er viktige for organisasjonenes kapasitet til å inkludere alle barn i fritidsaktiviteter. Driftsstøtte og andre tilskudd er ofte avgjørende for å kunne tilby fritidsaktiviteter. Mange aktiviteter er også avhengig av tilgang til egnede lokaler.

Prioritert område 1: Økt bruk av Fritidserklæringen og bedre samarbeid mellom frivilligheten og kommunene.

- Øke antall kommuner som har etablert en lokal fritidserklæring og/eller har gjort andre tiltak for lokal oppfølging av Fritidserklæringen.
- Stimulere til og synliggjøre lokal oppfølging av Fritidserklæringen ved at informasjon om kommunal oppfølging, inkludert lokale fritidserklæringer, er samlet og lett tilgjengelig, for eksempel på bufdir.no.

Prioritert område 2: Bidra til erfaringsutveksling mellom kommuner og spre gode eksempler om ordninger for å dekke kostnader til fritidsaktiviteter for barn i familier som har behov for dette.

- Særlig prioritere oppfølgingen av barn i familier som mottar støtte til livsopphold fra NAV. Etablere kunnskap (statistikk) om denne gruppens deltakelse i fritidsaktivitet, og om hvilken oppfølging som blir gitt fra NAV for å bidra til at det som gjelder fritidsaktiviteter i punkt 4.17.1, 4.18.2.6 og 4.18.2.39 i rundskriv til sosialtjenesteloven blir ivaretatt.

Prioritert område 3: Styrke barn og unges medvirkning i arbeid med barn og unges fritid.

- Styrke barn og unges medvirkning på kommunenivå og deres mulighet til å påvirke den lokale fritidserklæringen og/eller andre tiltak for lokal oppfølging av Fritidserklæringen. Det kan gjøres gjennom ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom (jf. kommuneloven §5-12) og gjennom andre medvirkningsprosesser. Det er viktig at medvirkning inkluderer både barn som deltar og barn som ikke deltar i fritidsaktivitet.
- For at barn og unge skal ha mulighet til å selv velge aktivitet de vil delta i, bør det være tilgjengelig oversikt over hvilke fritidsaktiviteter som finnes lokalt. Erfaringsutveksling og nasjonal tilrettelegging bør gjøre det lettere for kommuner å etablere slike oversikter.

Om Røde Kors:

Røde Kors er Norges største frivillige humanitære organisasjon. Våre rundt 42.000 frivillige gjør en stor forskjell for enkeltmennesker og lokalsamfunn gjennom aktiviteter for barn og unge, eldre, inkludering, beredskap og bekjempelse av ensomhet. Barn og unge er en viktig målgruppe for oss, som vi når gjennom aktiviteter som Barnas Røde Kors³, Ferie for alle⁴, Røde Kors Leksehjelp⁵ og aktivitetshusene Fellesverket⁶.

Med vennlig hilsen

Kaja Tank-Nielsen Heidar

enhetsleder, Enhet for politikk og påvirkning

Norges Røde Kors

² [Vil sikre minst én organisert fritidsaktivitet for alle barn - regjeringen.no](#)

³ [BARK - Røde Kors \(rodekors.no\)](#)

⁴ [Ferie for alle - Røde Kors \(rodekors.no\)](#)

⁵ [For deg som trenger leksehjelp - Røde Kors \(rodekors.no\)](#)

⁶ [Fellesverket - Røde Kors \(rodekors.no\)](#)

Norges Røde Kors

Post: Postboks 1 Grønland, 0133 Oslo
Besøk: Hausmanns gate 7, 0186 Oslo
Sentralbord: + 47 22 05 40 00

www.rodekors.no
post@redcross.no

Fakturering: EHF-format, 30 dager forfall og ansattreferanse
Organisasjonsnummer: 864 139 442
Bank: 8200 01 76318